

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6020/2020
20.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Жужана Ердег Нађ, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Срећко П. Митрић, адвокат из ..., ради измене одлуке о начину одржавању личних односа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 322/20 од 02.09.2020. године, у седници одржаној 20.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 322/20 од 02.09.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сенти П2 301/17 од 18.05.2020. године, измењен је начин одржавања личних односа одређен пресудом Основног суда у Сенти П2 235/16 од 19.06.2016. године, тако што је одређено да ће се виђање мал. детета ВВ са оцем-тужиоцем, одвијати сваки други викенд од суботе 10 часова до недеље 18 часова; први дан Ускрса и други дан Божића, а следеће године други дан Ускрса и први дан Божића и тако наизменично; сваке друге године на дан рођендана млт. ВВ; сваке друге године на дан крсне славе Светог Јована 20. јануара с`тим да је тужилац дужан да дође по млт. дете и по истеку виђења дете врати у домаћинство мајке, док је у преосталом делу тужбени захтев одбијен. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 322/20 од 02.09.2020. године, одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у побијеном усвајајућем делу и делу одлуке о трошковима поступка. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, битне повреде одредаба парничног поступка и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Одлучујући о изјављеној ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Такође, неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП-а, с обзиром на то да је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеној пресуди. Према члану 407. став 1. ЗПП, ревизија се не може изјавити због учињене битне повреде одредаба парничног поступка из тачке 12. наведеног члана, а према ставу 2. ни због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Сенти П2 235/16 од 19.09.2016. године, разведен је брак парничних странака, а мал. ВВ (рођена ...2009. године), поверена је мајци на самостално вршење родитељског права. Истом одлуком уређен је начин одржавања личних односа оца са мал. дететом, тако што ће се виђање одвијати сваког другог викенда у месецу, суботом од 15 до 18 часова и недељом од 10 до 17 часова. Међутим, по споразуму родитеља млт. ВВ је ван утврђеног модела виђања, понекад и преспавала код оца. Одлазила је на виђање са оцем суботом после подне и остајала са ноћењем до недеље око 18 часова. Мал. ВВ похађа четврти разред основне школе. Живи у домаћинству са мајком у ... и са њеним садашњим партнером који нема деце. Тужена (рођена 1979. године), је по занимању ... и запослена је у .... Тужилац (рођен 1978. године) живи у кући у ..., која је у његовом власништву, у заједничком домаћинству са садашњом ванбрачном супругом ГГ и са њених двоје деце из претходног брака. Млт. ВВ нема негативан став према садашњој ванбрачној супрузи оца нити према њеној деци, али има отпор према прилагођавању на очеву нову породицу и виђању са оцем које није по њеним очекивањима. Она очекује да дуже борави са оцем без присуства других лица. На основу налаза и мишљења вештака психијатра и психолога и стручног усаглашеног мишљења Центра за социјални рад у ... (према пребивалишту тужене и мал.детета) и Центра за социјални рад у ... (према пребивалишту тужиоца), утврђено је да оба родитеља имају капацитете потребне за правилно сагледавање свих потреба малолетног детета када је малолетно дете код тог родитеља, али да је присутна лоша међусобна комуникација, те да најбољи интерес малолетног детета налаже да ради превазилажења адаптационих потешкоћа, а и мање стресно за млт. ВВ, одлази код оца у очево домаћинство на виђање у једном континуитету са спавањем, као и да са њим проводи сваки други верски празник (Ускрс, Божић), дан Крсне славе оца и сваки други рођендан детета, све на начин и у динамици како је то одлучено у првостепеној и другостепеној пресуди.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право, када су закључили да су се стекли услови да се модел одржавања личних односа тужиоца са мал. дететом прошири, прихватајући предложени модел виђања од стране органа старатељства, јер је то пре свега у најбољем интересу детета, али се исто тако новим начином уређења односа неће променити односи детета у његовој примарној породици - породици мајке.

Према члану 3. Конвенције о правима детета најбољи интерес детета треба да буде од првенственог значаја у свим активностима које се тичу деце без обзира које институције или органи предузимају ове активности. Чланом 8. став 1. Конвенције прописано је да се државе чланице обавезују да поштују право детета на очување свог идентитета, укључујући држављанство, име и породичне везе, како је то признато законом, без незаконитог мешања, а чланом 9. став 3. право детета одвојеног од једног

или оба родитеља да редовно одржава личне односе и непосредне контакте са оба родитеља, осим ако је то у супротности са најбољим интересом детета.

Породичним законом је прописано да дете има право да одржава личне односе и са родитељем са којим не живи (члан 61. став 1.); у спору за заштиту права детета и у спору за вршење родитељског права суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета (члан 266. став 1.).

Без утицаја на другачију одлуку су наводи ревизије тужене којима се оспорава правилност другостепене одлуке о начину одржавања личних односа са малолетним дететом, јер је побијеном одлуком правилном применом чланова 6., 61. и 266. став 1. Породичног закона, уређен начин одржавања контакта тужиоца са мал. ВВ који модел омогућава одржавање и даље развијање адекватних личних односа између малолетног детета и оца, посебно имајући у виду узраст, пол, здравствено стање, емоционалне и развојне потребе детета. Утврђени модел је свакако шири модел виђања од дотадашњег, а у складу са могућностима и школским обавезама малолетног детета, као и животним приликама парничних странака, јер се њихова пребивалишта налазе у различитим местима (... и ...). По оцени овога суда одређени модел виђања је оптималан, с обзиром на узраст и школске обавезе детета, при чему је за нормалан развој потребно да дете има континуитет боравка код оца, док са друге стране доприноси успостављању блиских односа са оцем и омогућава да тужени има значајну улогу и сталност увида у подизање и васпитавање детета. Родитељи имају обавезу да се договарају и ускладе у оквиру уређеног модела виђања детета са родитељем са којим дете не живи, прилагођавајући се активностима, школским обавезама и могућностима малолетног детета, водећи рачуна о њеном најбољем интересу. Супротно наводима ревизије, модел виђања према коме ће мал.дете верске празнике и свој рођендан наизменично проводити са оцем и мајком, погодује најбољем интересу мал. детета који се огледа у постизању равнотеже између очувања блиских односа детета са оцем и мајком у породичном празничном окружењу.

Неосновани су наводи ревизије којима се указује да је суд поступио супротно члану 205. Породичног закона јер је донео побијену пресуду без извођења свих расположивих доказа. Наиме, суд је своју одлуку донео након прибављеног налаза и мишљења вештака психијатра ДД и психолога ЂЂ и ЕЕ и усаглашеног мишљења Центра за социјални рад у ... и Центра за социјални рад у ... (модел виђања је предложен након опсервације односа мал. детета и оца, као и након обављеног разговора са парничним странкама) који су сагласни у погледу мишљења да дужи боравак мал. детета код оца, повољно утиче на адаптацију млт.детета и успостављање квалитетног и континуираног односа млт.детета са оцем. Ово и код чињенице да је мал. ВВ по споразуму родитеља и раније (ван утврђеног модела виђања), остајала да преспавала код оца. С тога су без утицаја наводи ревизије којима се указује на битне повреде одредаба поступка из члана 374. став 1. ЗПП у вези члана 271.ЗПП, имајући у виду да је суд поступио у смислу члана 270. ПЗ., а тужена примедбама на налаз вештака, није довела у сумњу њихов усаглашени налаз и мишљење. Најбољи интерес детета је увек приоритетан када се одлучује о заштити права и интереса детета и цени се према околностима сваког конкретног случаја, што су нижестепени судови правилно учинили. Истовремено, оваква одлука омогућава тужиоцу као родитељу који не врши родитељско право, да прати и утиче на васпитавање малолетног детета, у смислу члана 78. став 3. Породичног закона.

Сагласно одредбама Породичног закона и нормама међународног права пре свега Конвенције о правима детета свако дете има право на обезбеђење најбољих могућих услова за правилан раст и развој, право на образовање у складу са способностима, жељама и склоностима, право на одмор и слободно време као и на игру и рекреацију која одговара њеном узрасту. Оваква права мал.ВВ у корелацији су са обавезом родитеља да јој у складу са својим могућностима обезбеде услове за остваривање права што подразумева улагање додатних напора ради стварања услова за правилан раст и развој. С тога је отац у обавези да испланира и квалитетно проводи време са својим дететом све у циљу елиминисања негативних последица нарушених родитељских односа и адаптације детета на чланове очеве породице. Такође, мајка има обавезу да припреми дете за контакте са оцем у смислу подстицања детета да се са оцем види и проводи време.

Нису основани ни ревизијски наводи тужене да нису постојале нове околности које би оправдавале измену постојеће одлуке о виђењу детета. Управо супротно, у поступку пред нижестепеним судовима утврђено је да је малолетно дете старијег узраста (четврти разред основне школе) те да је модел виђења са оцем прилагођен у потпуности потребама мал. детета којем се неће нарушити њен однос у примарној породици - породици мајке, већ ће допринети пуном и правилном развоју личности малолетног детета. С тога нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Правилно је одлучено о трошковима поступка на основу члана 207. Породичног закона.

На основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић